

Justitiedepartementet
Justitieministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:1038 av Martina Johansson (C)
Barns rätt till sina föräldrar

Martina Johansson har frågat mig om jag avser att agera för att ge alla barn rätt till sina föräldrar vid födseln och om jag och regeringen kommer att bidra till att föräldrabalken ses över i sin helhet för att anpassas till dagens samhälle.

Jag har tidigare i år besvarat en annan familjerättslig fråga från Martina Johansson och som jag svarade då är det viktigt att de familjerättsliga reglerna är i takt med tiden. Vi har en familjerättslig lagstiftning i Sverige som återkommande har anpassats i takt med att samhället och synen på familjeliv har utvecklats. Exempelvis har möjligheten till assisterad befruktning successivt utökats och sedan 2022 gäller en föräldraskapspresumtion inte bara för olikkönade gifta par och ogifta par har möjlighet att digitalt bekräfta ett föräldraskap. Samma år trädde även nya jämlika regler om föräldraskap i internationella situationer i kraft.

Frågan om föräldraskap genom surrogatarrangemang, som Martina Johansson tar upp, rymmer flera komplicerade frågeställningar och intresseavvägningar, bland annat i förhållande till den födande kvinnan och barnet. I Sverige är det inte tillåtet att genomföra surrogatarrangemang. Det förekommer däremot att barn som har tillkommit genom surrogatarrangemang i utlandet växer upp i Sverige, och det är angeläget att alla barn i Sverige har rättsliga företrädare. Det är viktigt att bevaka att vi har ett regelverk som utgår från barnets bästa och är förenligt med såväl barnkonventionen som Europakonventionen.

Sedan ett par år tillbaka förhandlas ett förslag från kommissionen om en EU-förordning med internationellt privaträttsliga regler om föräldraskap. Förslaget gäller alla barn i EU – oavsett hur barnet har blivit till eller hur barnets familj ser ut. Det innebär att förslaget för närvarande omfattar föräldraskap för barn som har tillkommit genom surrogatarrangemang. När det gäller det betänkande från 2021 som lämnades till den förra regeringen och som Martina Johansson tar upp, är det riktigt att det där finns ett antal förslag som det återstår för regeringen att ta ställning till. Det framstår som lämpligt att avvakta utfallet av EU-förhandlingarna innan vi gör det, bland annat för att få till en bra helhet i lagstiftningen.

Jag ser i dagsläget inget behov av att göra om föräldrabalken från grunden. Däremot kommer jag och regeringen att prioritera

barns rättigheter genom att fortsätta modernisera den familjerättsliga lagstiftningen i den takt som behövs.

Stockholm den 16 april 2025

Gunnar Strömmer